

Julkisen taiteen portfoliohaun ohjeistus

*Hyväksytty Suomen Taiteilijaseuran edustajistossa 15.6.2020 ja
päivitetty Suomen Taiteilijaseuran hallituksessa 20.8.2026.*

Sisällysluettelo

1. Portfoliohakuohjeistuksen tarkoitus	1
2. Portfoliohaun kuvaus ja osallistumisoikeus	2
3. Portfoliohaun järjestäjä	2
4. Taidetyöryhmä	3
5. Yhteyshenkilö	4
6. Portfoliohakuilmoitus	4
7. Portfoliohaun aikataulu ja vaiheet	5
8. Taiteilijavalinta ja portfoliohaun jatkotoimenpiteet	6
Portfoliohaun jatkotoimenpiteet.....	6
9. Portfoliohaun tekijänoikeudet ja julkinen käyttö.....	7
10. Portfoliohaun kulut	8
11. Ohjeistuksen noudattaminen ja henkilötietojen suoja	8

1. Portfoliohakuohjeistuksen tarkoitus

Avoimen julkisen taiteen portfoliohaun ohjeistus auttaa tilaajaa löytämään kuvataiteilijan taidehankkeeseen.

Julkisen taiteen portfoliohaun ohjeistus mahdollistaa laadukkaan hankintaprosessin, taiteilijoiden tasapuolisen kohtelun ja onnistuneen portfoliohaun järjestämisen. Suomen

Taiteilijaseuran laatiman ohjeistuksen noudattaminen on hyvä tuoda ilmi portfoliohakuohjelmassa.

Hakuohjeistuksen mukaiselle, Suomen Taiteilijaseuran hyväksymälle portfoliohaku-ilmoitukselle Suomen Taiteilijaseura tarjoaa viestintäkanavan, jonka kautta tavoittaa suomalaiset ja Suomessa toimivat kuvataiteilijat sekä taidealan toimijat.

Suomen Taiteilijaseura ei suosittele jäsenliittoihinsa kuuluville taiteilijoille osallistumista muihin kuin ohjeistuksensa mukaisiin taidehakuihin, eikä toimimista muiden kuin ohjeistuksensa mukaisten taidehakujen taidetyöryhmien jäsenenä. Suomen Taiteilijaseura suosittelee jäsenliittojansa tiedottamaan jäsenilleen vain hyväksymistään julkisen taiteen kilpailuista ja hauista. Poikkeuksen muodostavat valtion taideteostoimikunnan järjestämät haut, joissa noudatetaan sen omia sääntöjä.

Suomen Taiteilijaseuralla on oikeus hyväksyä näistä ohjeistuksista poikkeava portfoliohaku.

2. Portfoliohaun kuvaus ja osallistumisoikeus

Portfoliohaku on taiteen hankintamalli, jossa hankkeesta kiinnostuneet kuvataiteilijat¹ lähettävät ohjeiden mukaisen portfolion olemassa olevista työnäytteistään, joilla esittelevät osaamistaan.

3. Portfoliohaun järjestäjä

Portfoliohaun voi järjestää juridinen henkilö, yhteisö tai yksityinen henkilö. Järjestäjä vastaa haun kokonaissuunnittelusta ja toteuttamisesta. Järjestäjä voi halutessaan nimittää

¹¹ Tässä ohjeistuksessa kuvataiteilijalla tarkoitetaan ammattimaisesti toimivaa kuvataiteilijaa. Ammattimaisuutta arvioidaan seuraavilla tavoilla:

- jäsenyys Suomen Taiteilijaseuran jäsenliitossa (MUU ry, Suomen Kuvanveistäjäliitto, Suomen Taidegraafikot, Taidemaalariliitto ja Valokuvataiteilijoiden liitto),
- jäsenyys vastaavassa järjestössä muussa maassa,
- taidekoulutus tai useamman vuoden pituinen todennettu taiteilijan ammatissa toimiminen: esimerkiksi myönnetyt taiteilija-apurahat, teoksia kokoelmissa tai julkisissa tiloissa tai näyttelytoiminta.
- Kun on kysymys työryhmästä, on vähintään yhden sen jäsenistä täytettävä jokin edellä mainituista.

taidehaulle yhteyshenkilön. Suomen Taiteilijaseuran kilpailuasiantuntija neuvoo ja ohjeistaa haun järjestämisessä.

Portfoliohaun järjestäjän tehtäviin kuuluvat seuraavat asiat:

- a) Portfoliohaun hakuilmoituksen, aikataulun ja budjetin laatiminen
- b) Portfoliot läpikäyvän ja niiden perusteella valinnat tekevän taidetyöryhmän tai henkilön valitseminen
- c) Portfoliohaun yhteyshenkilön ja/tai sihteerin valitseminen
- d) Portfoliohaun jälkeisistä jatkotoimenpiteistä päättäminen
- e) Teoksen toteuttamisesta päättäminen

4. Taidetyöryhmä

Taiteilijavalinnan portfolioiden perusteella tekee tehtävään nimitetty työryhmä tai henkilö, kuten julkisen taiteen asiantuntija. Taiteilijavalinnasta vastaavalla työryhmällä tai henkilöllä tulee olla kuvataiteen ja julkisen taiteen asiantuntemusta.

Suomen Taiteilijaseura suosittelee, että taiteilijavalinnassa ja portfolioiden arvioimisessa hyödynnetään ammattikuvataiteilijan asiantuntemusta. Taidehankkeen prosessit hyvin tunteva, taiteellisesti ansioitunut kuvataiteilija avustaa tilaajaa valitsemaan taiteilijan, jolla on kyky toteuttaa työ annetussa kontekstissa. Ammattikuvataiteilija tuo arvosteluun riippumattoman, vertaisarviointiin perustuvan asiantuntijanäkökulman. Vertaisarviointi on taiteen alalla vakiintunut käytäntö, joka tukee arvioinnin asiantuntevuutta, tasapuolisuutta ja uskottavuutta sekä auttaa tunnistamaan innovatiivisia ja toteuttamiskelpoisia ratkaisuja. Suomen Taiteilijaseura voi järjestäjän pyynnöstä nimittää työryhmään ammattikuvataiteilijan.

Julkisen taiteen asiantuntijat vastaavat julkisen taiteen toteutuksen suunnittelusta ja käytännön koordinoinnista esimerkiksi osana kaavoitus- ja rakennushankkeita. Julkisen taiteen asiantuntijalla on osaamista taiteen ja rakentamisen yhdistävistä prosesseista. Julkisen taiteen asiantuntija voi avustaa portfoliohaun järjestämisessä ja osallistua tai koordinoida taiteilijavalintaa. Julkisen taiteen asiantuntemusta löytyy esimerkiksi alueellisista vastuutaidemuseoista ja Rakennustietosäätiön ylläpitämästä taidepankista.

Taidetyöryhmän kokouksista pidetään pöytäkirjaa. Haun järjestäjä toimittaa Suomen Taiteilijaseuran julkisen taiteen kilpailuarkistoon valintakokouksen muistion, josta ilmenee valinnan perustelut.

5. Yhteyshenkilö

Portfoliohakua varten nimitetään yhteyshenkilö, johon taiteilijat voivat tarvittaessa olla yhteydessä ja kysyä lisätietoja.

6. Portfoliohakuilmoitus

Portfoliohakuilmoituksessa esitellään taidehankkeen tavoitteet selkeästi ja siten, että taiteilijan on mahdollista muodostaa käsitys haettavana olevasta julkisen taiteen teoksesta ja arvioida tehtävän kiinnostavuutta ja soveltuvuutta oman ammatillisen profiilinsa näkökulmasta. Erityistä huomiota tulee kiinnittää taiteilijavalintakriteereihin, joiden perusteella taidetyöryhmä tekee valintansa. Hakuilmoituksen tarkoituksena on, että portfoliohakuun osallistuvat taiteilijat saavat riittävät ja yhtäläiset tiedot hankkeen menettelytavoista, sekä taiteen roolista hankkeessa.

Portfoliohakuilmoituksessa esitetään

- Haun järjestäjä
- Hankkeen kokonaisaikataulu (portfoliohaku aika vähintään 3 kk, teoksen toteutusaika suositellusti 12 kk, vähintään kuitenkin 6 kk)
- Tehtävän kuvaus ja tavoitteet: tiedot taidehankkeen kohteesta ja taiteen sijoituspaikasta
- Taiteilijavalinnan valintaperusteet
- Päätöksentekoon osallistuvat henkilöt (työryhmällä tulee olla kuvataiteen ja julkisen taiteen osaamista)
- Portfoliohaun jatkotoimenpiteet, joiden tulee myös olla Suomen Taiteilijaseuran ohjeistusten tai sääntöjen mukaisia
- Teoksen toteuttamiseen varattu budjetti ja selostus, mitä budjettiin tulee sisällyttää. Taiteilijaseura suosittelee, että teosbudjettiin ei sisällytetä mahdollisia perustuksia, maisemointia tai valaistusta silloin, kun kyse on aputöiden kustannuksista.)
- Portfolioiden sisältö, toimittamistapa ja ajankohta
- Yhteystiedot, josta voi tiedustella lisätietoja hakuun liittyen ja päivämäärä, johon mennessä kysymyksiä voi esittää
- Liitteenä tarpeellinen taiteen sijoituspaikkaa kuvaava aineisto

Hakuilmoituksessa tulee mainita, että

- Teosluonnoksia ja teosideoita ei oteta vastaan
- Osallistujien tulee olla ammattimaisesti toimiva kuvataiteilijoita

- Osallistua voivat myös työryhmät ja että vähintään yhden työryhmän jäsenistä tulee olla ammattimaisesti toimiva kuvataiteilija
- Mikäli portfolion laadinnassa ja/tai teoksissa, joita portfoliossa esitellään, on käytetty tekoälyä, tämä tulee raportoida hakemuksessa sellaisella tarkkuudella, että portfolion vastaanottajalle selviää missä kohdin ja missä laajuudessa tekoälyä on käytetty.
- Portfolion tekijänoikeus säilyy taiteilijalla
- Hakuun osallistuvien taiteilijoiden henkilötietoja käsitellään tietosuojasetuksen mukaisesti

Sen jälkeen, kun hakuilmoitus on hyväksytty Suomen Taiteilijaseurassa, ohjelmaan lisätään hakuohjelmaan tieto siitä, että portfoliohakuun noudatetaan Suomen Taiteilijaseuran laatimaa ohjeistusta.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää valintakriteereihin, joiden perusteella taidetyöryhmä tekee valintansa. Hakuilmoituksen tarkoituksena on, että portfoliohakuun osallistuvat taiteilijat saavat riittävät tiedot hankkeen yksityiskohdista ja sen soveltumista omaan ammatilliseen profiiliinsa.

a) Useampi taidekohde

Mikäli samassa hankkeessa julistetaan samanaikaisesti useampia avoimia taidehakuja, tulee kaikkien taidekohteiden erityispiirteet kuvailla hakuilmoituksessa. Taiteilijat voivat hakea yhteen tai useampaan avoimeen kohteeseen, ellei hakuoikeutta ole rajattu ilmoituksessa.

b) Portfolioiden sisältö

Hakuilmoituksessa eritellään ne tiedot, jotka portfolion tulee sisältää, kuten taiteilijan yhteystiedot, ansioluettelo, kuinka monta työnäytettä edellytetään ja mitä tietoja työnäytteistä toivotaan kerrottavan (esim. koko, materiaali, sijainti). Lisäksi hakuilmoituksessa tuodaan esille portfolioiden toimittamistapa sekä vaadittu tiedostojen koko ja muoto.

Mikäli taiteilijalta pyydetään lyhyttä tekstimuotoista perustelua osallistumiselle, tulee tekstiosuuden tarkoitus ja aihe kuvata yksiselitteisesti hakuilmoituksessa. Pyydetylle tekstiosuudelle tulee määrittää enimmäispituus.

Kirjallisten tai visuaalisten idea- tai teosluonnosten pyytäminen ja toimittaminen portfoliohaun yhteydessä on kiellettyä, koska silloin kyse on luonnoskilpailusta.

7. Portfoliohaun aikataulu ja vaiheet

Mikäli järjestäjä haluaa, että portfoliohaku julkaistaan Suomen Taiteilijaseuran viestintäkanavissa, tulee järjestäjän toimittaa hakuilmoitus Suomen Taiteilijaseuran kilpailuasiantuntijalle tarkistettavaksi ennen ilmoituksen julkistamista. Kun hakuilmoitus on hyväksytty, voidaan portfoliohaku avata.

Tarkistuksen ja hyväksymisen jälkeen hakuilmoituksessa saa mainita, että portfoliohaussa noudatetaan Suomen Taiteilijaseuran laatimaa ohjeistusta.

Portfoliohausta tiedotetaan julkisella ilmoituksella ja hakuun tulee varata vähintään kolme viikkoa aikaa.

Mahdolliset taiteilijoilta määräaikaan mennessä tulleet kysymykset ja niihin laaditut vastaukset julkaistaan kaikkien nähtäville tiettyyn päivämäärään mennessä ennen hakuajan umpeutumista.

Portfoliohaun käynnistymisen jälkeen hakuilmoitusta ei saa täydentää ilman perusteltua syytä. Mikäli hakuilmoitukseen joudutaan kuitenkin tekemään muutoksia tai lisäyksiä kesken hakuajan, on siitä tiedotettava viimeistään 7 päivää ennen hakuajan päättymistä.

Suomen Taiteilijaseuran kilpailuasiantuntija voi avustaa hakuilmoituksen laadinnassa erillistä korvausta vastaan.

8. Taiteilijavalinta ja portfoliohaun jatkotoimenpiteet

Hakuajan päätyttyä portfoliot käsitellään ja taiteilijat valitaan hakuilmoituksessa määriteltujen valintaperusteiden ja kerrotun aikataulun mukaisesti. Taiteilijavalinnassa huomioidaan portfoliohaun hakuilmoituksen ehdot täyttävät portfoliot. Puutteelliset, luonnosehdotuksen sisältävät tai myöhässä saapuneet portfoliot jätetään käsittelemättä.

Taidetyöryhmän kokouksista laaditaan pöytäkirja. Tieto valinnasta ja jäljennös päätöksentekopöytäkirjasta toimitetaan Suomen Taiteilijaseuralle.

Tieto portfoliohaun päättymisestä ja tehdystä valinnasta tulee julkistaa samalla tavoin kuin portfoliohaun hakuilmoitus. Mahdollisuuksien mukaan haun tuloksista on hyvä ilmoittaa portfoliohakuun osallistuville henkilökohtaisesti.

Portfoliohaun jatkotoimenpiteet

Portfoliohaun jälkeen alkaa varsinainen teoksen suunnittelu. Portfoliohaun järjestäjä ilmoittaa mahdollisuuksien mukaan ennalta seuraako portfoliohakua suora teostilaus portfolioon perusteella valitulta taiteilijalta, kutsukilpailu vai rinnakkainen luonnostilaus.

Portfoliohakua koskevista jatkotoimenpiteistä aikatauluineen kerrotaan hakuilmoituksessa riittävällä tarkkuudella. Portfolioon perusteella valitaan taiteilija tai mahdolliset taiteilijat johonkin seuraavista:

a) Suora teostilaus

Mikäli portfoliohakua seuraa suora tilaus, on valitun taiteilijan kanssa tehtävä luonnos- ja tilaussopimus. Suomen Taiteilijaseuran mallisopimusta voi käyttää pohjana sopimusta laadittaessa.

b) Kutsukilpailu

Mikäli portfoliohakua seuraa kutsukilpailu, noudatetaan kilpailussa Suomen Taiteilijaseuran kutsukilpailua koskevia sääntöjä. Tällöin portfoliohaun hakuilmoituksessa mainitaan

- kutsukilpailuun kutsuttavien taiteilijoiden määrä
- kutsukilpailun aikataulu
- kutsupalkkion suuruus (voimassa olevan kilpailuhinnaston mukaan)
- että kutsukilpailun valintatyöryhmässä on kaksi kutsuttujen kilpailijoiden nimittämää taiteilijajäsentä

Portfoliohaun ja kutsukilpailun taidetyöryhmissä tulee olla pääosin tai kokonaan samat henkilöt.

c) Rinnakkainen luonnostilaus

Mikäli portfoliohakua seuraa rinnakkainen luonnostilaus, noudatetaan tehtävässä Suomen Taiteilijaseuran rinnakkaista luonnostilausta koskevaa ohjeistusta. Tällöin portfoliohaun hakuilmoituksessa mainitaan

- rinnakkaiseen luonnostilaukseen osallistuvien taiteilijoiden määrä
- tehtävän aikataulu
- luonnospalkkion suuruus (voimassa olevan kilpailuhinnaston mukaan)
- että taidetyöryhmässä on rinnakkaisessa luonnostilausvaiheessa kaksi taiteilijajäsentä, joista vähintään toinen on Suomen Taiteilijaseuran nimittämä.

Portfoliohaun ja rinnakkaisen luonnostilauksen taidetyöryhmissä tulee olla pääosin tai kokonaan samat henkilöt.

9. Portfoliohaun tekijänoikedet ja julkinen käyttö

Portfolion tekijänoikeus säilyy taiteilijalla. Portfoliohaun järjestäjällä ei ole oikeutta käyttää, julkaista tai muutoin hyödyntää portfoliohakuun jätettyä materiaalia tai niistä otettuja kuvia, eikä siirtää oikeuksia eteenpäin kolmansille.

Portfolion sisältävän tekijänoikeuden käytöstä on sovittava aina erikseen tekijää edustavan Kuvasto ry:n tai tekijän kanssa.

10. Portfoliohaun kulut

Taidetyöryhmän taiteilijajäsenten palkkiot: Mikäli haun järjestäjä on pyytänyt Suomen Taiteilijaseuraa nimittämään taidetyöryhmään taiteilijajäseniä, järjestäjä maksaa asiantuntijatyöstä kullekin taiteilijajäsenelle voimassa olevan hinnaston mukaisen palkkion, joka sovitaan hakukohtaisesti huomioiden portfoliohaun koko ja arvosteluun käytettävä aika. Taiteilijajäsenille suoritetaan myös matkakorvaukset. Suomen Taiteilijaseura ohjeistaa palkkion suuruuden määrittämisessä.

Muut pienemmät kulut: Mikäli haun järjestäjä tarvitsee apua hyväksyttävän hakuilmoituksen laatimisessa, suorittaa haun järjestäjä hakuohjelman tarkastaneelle ja hyväksyneelle Suomen Taiteilijaseuralle korvauksen järjestäjän avustamisesta ja neuvonnasta. Kilpailukorvaus sovitaan tapauskohtaisesti työmäärän ja voimassa olevan hinnaston mukaan.

Muita kuluja voivat aiheuttaa esimerkiksi mahdollisen taidekoordinaattorin palkkio ja järjestäjän omat kokous- ja tiedotuskulut.

11. Ohjeistuksen noudattaminen ja henkilötietojen suoja

Portfoliohaun järjestäjä sitoutuu noudattamaan portfoliohaun ohjeistuksia ja hakuilmoitusta.

Portfoliot sisältävät henkilötietoja muodostaen henkilötietorekisterin. Suomen Taiteilijaseura edellyttää, että portfoliohaun järjestäjä käsittelee hakuun osallistuneiden henkilötietoja EU:n ja kansallisen tietosuojalainsäädännön mukaisesti haun toteuttamiseksi. Henkilötietoja ei saa luovuttaa kolmansille osapuolille eikä käyttää muihin tarkoituksiin. Henkilötiedot tulee olla kerätty rekisteröidyltä itseltään portfoliohakuun osallistumisen yhteydessä. Henkilötiedot, joiden säilyttäminen ei ole lakisääteistä, tulee poistaa viimeistään, kun taidehanke on kokonaisuudessaan päättynyt, eikä henkilötiedoilla ole enää käyttötarvetta.

Hyväksytty Suomen Taiteilijaseuran edustajistossa 15.6.2020

Päivitetty Suomen Taiteilijaseuran hallituksen kokouksessa 21.8.2025

Päivitetty Suomen Taiteilijaseuran hallituksen kokouksessa 20.8.2026